

Zagadnienia na egzamin dyplomowy magisterski
Kierunek: Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna
rok akademicki 2023/24

ZAGADNIENIA PODSTAWOWE

1. Pedagogika jako nauka – geneza, przedmiot badań i subdyscypliny.
2. Filozoficzne koncepcje człowieka jako fundament teorii wychowania.
3. Wartości – pojęcie, klasyfikacje, rola we współczesnym świecie i wychowaniu.
4. Etyczne aspekty pracy nauczyciela.
5. Myśl pedagogiczna Jana Amosa Komeńskiego.
6. „Collegium Nobilium”, kontekst powstania, zadania, cele, idee. Próba aktualizacji.
7. Pojęcie wychowania – zakresy znaczeniowe i różne rozumienie wychowania.
8. Współczesne cele i zagrożenia w procesie wychowania.
9. Pedagogika personalistyczna – główne założenia i przedstawiciele.
10. Wychowanie a przemiany współczesnego świata – raporty i dokumenty międzynarodowe dotyczące edukacji.
11. Środowiska wychowania naturalnego – charakterystyka, zmiany, zagrożenia.
12. Wychowanie a socjalizacja.
13. Stadia socjalizacji w psychospołecznej koncepcji E. H. Eriksona.
14. Edukacyjny wymiar małej ojczyzny.
15. Moralne aspekty opieki nad dzieckiem.
16. Rozwój człowieka jako proces; główne okresy rozwojowe.
17. Charakterystyka rozwoju poznawczego człowieka na przykładzie wybranej teorii (Jean Piaget, Jerome Bruner, Lew Wygotski).
18. Etapy rozwoju społeczno-emocjonalnego dziecka a możliwości oddziaływania nauczyciela/ wychowawcy.
19. Zaburzenia rozwojowe dzieci i młodzieży i wynikające z nich konsekwencje dla wychowania.
20. Koncepcje rozwoju moralnego i ich pedagogiczne znaczenie.
21. Style wychowania w rodzinie i klimat rodziny – ich znaczenie dla procesu wychowania.
22. Pedagogika specjalna – podejście tradycyjne i współczesne.
23. Edukacja włączająca, integracyjna i segregacyjna – podstawowe pojęcia i główne założenia (analiza porównawcza).
24. Specjalne potrzeby edukacyjne – złożoność pojęcia i wyzwania w pracy pedagogicznej.
25. Społeczeństwo wiedzy a idea kształcenia ustawicznego.

METODOLOGIA BADAŃ PEDAGOGICZNYCH

26. Pojęcie i etapy badań naukowych.
27. Badania ilościowe a badania jakościowe w pedagogice.
28. Przedmiot i cele badań – istota pojęć i sposoby ich określania.
29. Relacja pomiędzy problemem badawczym, hipotezą, zmiennymi i wskaźnikami.
30. Metody badań pedagogicznych – pojęcie i wybrana klasyfikacja.
31. Narzędzia badawcze w badaniach pedagogicznych – rodzaje oraz kryteria ich doboru.
32. Poprawność konstrukcji narzędzia badawczego na wybranym przykładzie.

PEDAGOGIKA PRZEDSZKOLNA I WCZESNOSZKOLNA

1. Prekursorzy i kontynuatorzy pedagogiki przedszkolnej.
2. Twórcy i kontynuatorzy pedagogiki wczesnoszkolnej.
3. Cele, funkcje i zadania pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej.
4. Współczesne dyskursy w pedagogice wczesnoszkolnej – założenia i implikacje w polskiej edukacji.
5. Zabawa jako forma aktywności dziecka w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym – pojęcie, poglądy na jej funkcje, klasyfikacje i rola zabawy.
6. Dojrzałość szkolna – pojęcie, kryteria i metody wspomaganie.
7. Dziecko zdolne w przedszkolu i szkole – rozpoznawanie i wspieranie zdolności, współpraca z rodzicami.
8. Współczesne modele bycia nauczycielem. Kompetencje i zadania nauczyciela wczesnej edukacji.
9. Koncepcje rozwoju profesjonalizmu w zawodzie nauczyciela.
10. Istota kształcenia zintegrowanego w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej.
11. Charakterystyka aktualnej podstawy programowej dla pierwszego etapu edukacji.
12. Współczesna organizacja zajęć w przedszkolu i edukacji wczesnoszkolnej.
13. Planowanie pracy pedagogicznej przez nauczyciela przedszkola i nauczyciela klas I-III.
14. Aktywizacja uczniów jako jedno z założeń współczesnej edukacji; formy aktywności w przedszkolu i w klasach I-III.
15. Metody dydaktyczne w edukacji wczesnoszkolnej – pojęcie, klasyfikacja, przemiany.
16. Zasada indywidualizacji w kształceniu; współczesne koncepcje jej uwzględniania w toku zajęć.
17. Ocena szkolna - poglądy, przemiany, funkcje oceny; aktualne rozwiązania dotyczące oceny szkolnej w edukacji wczesnoszkolnej.
18. Kształcenie językowe, literackie i kulturowe w edukacji wczesnoszkolnej (treści, metody, formy, pomoce dydaktyczne).
19. Metody nauki czytania i pisanie w ujęciu porównawczym.
20. Metody wspomaganie rozwoju pojęć matematycznych dzieci we wczesnej edukacji.
21. Przyczyny specyficznych trudności w uczeniu się matematyki.
22. Funkcje edukacji społeczno-przyrodniczej w przedszkolu i klasach 1-3.
23. Proces kształtowania świadomości ekologicznej (w zakresie środowiska społeczno-przyrodniczego) dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnej edukacji.

24. Założenia i obszary edukacji zdrowotnej w wychowaniu przedszkolnym i edukacji wczesnoszkolnej.
25. Rola aktywności fizycznej w rozwoju dziecka. Założenia i sposoby realizacji edukacji fizycznej w przedszkolu i szkole.
26. Aktywność twórcza - pojęcie, klasyfikacja, wieloznaczność pojęcia; inspirowanie twórczości dziecka w pracy przedszkolnej i wczesnoszkolnej.
27. Kształtowanie kompetencji informatycznych dzieci i nauczycieli. Szanse i zagrożenia stosowania technologii informacyjno-komunikacyjnej (TIK) w edukacji.
28. Cechy twórczości dziecięcej w zakresie plastyki. Etapy rozwoju rysunku dziecka. Fazy realizacji projektu artystycznego w przedszkolu i szkole.
29. Koncepcje wczesnoszkolnej edukacji muzycznej w Polsce i na świecie.
30. Analiza funkcjonowania dziecka jako podstawa realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
31. Cele, założenia, zasady postępowania terapeutycznego i metody stosowane w terapii pedagogicznej.
32. Diagnoza pedagogiczna w przedszkolu i szkole i jej rodzaje. Diagnoza typu uczniów.
33. Składniki kultury organizacyjnej przedszkola i szkoły oraz ich znaczenie dla kształtowania wizerunku placówki.
34. Współpraca nauczyciela z rodzicami w przedszkolu i w szkole – zasady, formy, problemy.
35. Prawne i organizacyjne podstawy pracy przedszkola i szkoły.
36. Procesy globalizacji a wyzwania edukacji międzykulturowej.
37. Pojęcie, źródła i rodzaje praw dziecka ze szczególnym uwzględnieniem Konwencji o Prawach Dziecka.
38. Źródła i kierunki aktualnych przemian edukacyjnych oraz ich odniesienie do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym.